41 կ., յորոց 700 ր. են դրամատոմնակք և 611 ր. 41 կ. առձեռն պատրաստական։ Ըստ այսմ առ մեկն յունվարի 1875 ամի երկսեռ դպրոցք Աստրախանայ ունին դրամատոմնակաց իշահարերութեան 3215 ր. և առձեռն պատրաստական գումար 664 ր. 4 1/4 կպկ. ընդ ամենն երեք հազար ութ հարիւր եօթանասուն ինն բուբլի չորս և մի քառորդ կպկ. արծ.

ՄՇԱԿ ԼՐԱԳՐԻ ՀԱՄԱՐ.

Քանի քանի տեղերէն՝ մանաւանդ Տփխիսէն՝ Մշակ լրագրոյ մի ժամանակէ հետէ հետևած ընթացքը քննադատող, և Էջմիածնի նկատմամբ թշնամական (?) և իբր թէ զԱրարատ պախարակելոյ երազայուզութեամբք մոլեալ հրատարակած ինչ ինչ պարբերութեանց և յօդուածոց ի պատասխանի՝ երկարաձիգ և ըստ մեծի մասին առանց չարագրիւ կրից՝ և օրինաւոր ապացուցութեամբք պարզեալ գրութիւններ կստանամք՝ հրատարակելոյ թախանձանօք, որք՝ տարբեր տարբեր առիթներով՝ առարկայ եղած կէտերը ըստ արժանւոյն դիտելով և քննելով՝ կդատափետեն, յորոց երկու ազգու գրութիւնք հետևեալ իմաստից նման դիտողութեամբք կնքած են իւրեանց տողերը, թէ՝ մի անձն՝ որ մինչդեռ ինքն մշակուելոյ մեծապէս կկարօտի՝ ի՞նչպէս կարող է այլոց մշակ հանդիսանալ, թէ՝ այն որ Հայկաբանութեան մէջ շատ համբակ է՝ ինչպէս նա և ազգային կարևոր գիտութեանց մէջ, ի՞նչպէս կարող է Հայերէն օրինաւոր խմբագրութիւն կազմել, թէ՝ այն լրագրի խմբագրութիւն՝ որոյ հրատարակածները ըստ մեծի մասին ոչ Հայկաբանութիւն ունին և ոչ պարզ իմաստը կը հասկացուին, ի՞նչպէս կարող է այլոց հրատարակածները հասկանալ և քննադատել՝ ինչպէս նաև փորձառու չլինելով՝ ապագրական վրիպակները իմանալ, թէ՝ այն լրագիր՝ որ իբրև Հայոց լրագիր և Հայոց նկատմամբ ազգօգուտ մի որոշ ուղղութիւն և գաղափար չունի, և ոչ Հայոց կարօտութիւնքը և պէտքերը գիտէ, և շատ պարագայից մէջ աւելի օտար կամ մասնաւոր շահուց պաշտպան է, ի՞նչպէս կարող է Ազգային միւս պարբերական թերթից դէմ խիզախել՝ զոգցես պատգամներ որոտալ՝ և այն Հայերէն անուն կրելով, և թէ՝ լաւ չլինի՞ր՝ որ անունը ևս փոխէ և պարզ գոյնը ցոյց տայ ելն, ելն։ Մեք այս ամենը Մշակի խմբագրութեան ուշադրութեան և կամաց յանձնելով, միանգամայն կը յայտարարեմք՝ զի արդէն Մշակի ընթացք բազմաց քաջածանօթ լինելով՝ նորա՝ ինչպէս նաև այլոց նմանօրինակ հրատարակութեանց աւելի կարևորութիւն չենք տար, և այս առիթով առ մեզ ուղղուած գրութեանց աշխատաւորներէն ևս ներողամտութիւն կխնդրեմք հրատարակութեան չյանձնելոյս համար, վասն զի Արարատ Ազգիս իրական կարօտութեան՝ և համեմատաբար՝ այժմեան ճաշակին օգտաւոր լինելոյ համար հընարաւոր և անհրաժեշտ նիւթերով բեռնաւորեալ է, և զրավաստակ և պախարակիչ գրութեանց կարօտութիւն և թերթ չունի՝ որ առելի կրից թելադրութեանց արդիւնք եղած յարձակմունքները խնդրոց կարգը դասէ և թերթեր մրոտել տայ։

— Այս ևս դիտել պէտք է, զի ամեն հրատարակութիւն որքան ևս անպիտան

և դատարկարան լինի, դարձեալ իւր օ-գուտը և արդիւնքը ունի, գոնէ այսքանը և բաւական է իմանալոյ համար թէ՝ վա-տութիւնն եթէ չլինի՝ լաւութեան յայ-դը և արժէքը չիմացուիր։ —

Երդ եթէ Մշակ և անսխալ Պապի ընթացք և համոզում բռնած չէ և եթէ խրատ լսելոյ կրիջանի, կառաջարկեմք նը-մին՝ չարանախանձ և պախարակիչ յար-ձակմունքէն դադարիլ, իւր ընթացքը կշռել՝ ուղղել և Հայոց հարազատ օգտին նուիրական եղած շաւիղը պաշտպանել և ըստ այնմ իւր թերթը ի բարին արդիւ-նաւորել։

Իսկ եթէ Ի-ՐԱՏԱՆԷ-Ր ՈՏ ԳԷ-Ր ԴԻՊ-ՈՒ հա-ճէ-ցէ՛ պատասխանը կտայ և այնպէս կը-յարատևէ՝ կեղծ նամակներ և յերիւրելով, ապան թէ անապան՝ Ազգի ողջամիտ մասին դատաստանն կարևոր վճիռը նմին կփոխա-րինէ։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԲԻՒՋԱՆԴԵԱՆ

ԳՈՒԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆՔ
ՊՕԼՍՈՅ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎՈՅ.

Պոլսոյ Հայոց Երեսփ. Ազգային Ժո-ղովոյ վերջին (Թ և Ժ-րդ) երկու նստի մէջ եղած գործունէութեանց արդեանց վերայ՝ հետևեալ տեղեկութիւնքը թէ և անցեալ Դեկտեմբերի ամսագրոյս մէջ հը-բատարակելոյ համար շարուած պատրաստ էր, սակայն նիւթոց շատութենէն ստի-պեալ յետաձգել պարտաւորուեցանք և ներկայիս մեր ընթերցողաց հաղորդել արժան կտեսնենք։

«Ըստ սովորութեան Նոյեմբեր 22 Ուրբաթ օրն Ազգային Ժողովն իւր Թ-րդ նիստն ըրաւ Պատ-թիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցին՝ նախագահու-թեամբ Բարձրաշնորհ Ս. Պատրիարք Հօր և Ա-տենապետութեամբ Նահապետ էֆէնտի Ռուսի-նեանի ի ներկայութեան 67 Երեսփոխանաց։

Ժամ 7 1\4 ատեան բացուելով նախընթաց նիստի հատենագրութիւնը առանց որ և է դիտո-ղութեան ընդունուեցաւ։

Օրակարգին անցնելէն առաջ՝ Բարձրաշնորհ Նախագահ Սրբազանն յայտնեց թէ՝ Վսեմ. Աբ-բահամ Փաշա Երամեան և Վսեմ. Սարգիս Պէյ Պալեան Ազգային պարտուց վճարման համար 3000* լիրա շնորհեցին Ազգին։

Ժողովն շնորհակալութեան քուէ տուաւ յի-շեալ երկու բարձրաստիճան ազգային ազնիւ բա-րերարաց՝ պարտք դնելով Դիւանին վերայ՝ որ այս շնորհակալութիւնը մի յատուկ ուղերձով հա-ղորդէ Վսեմ. Աբրահամ Փաշայի և Վսեմ. Սար-գիս Պէյի. յետոյ դարձեալ շնորհակալութեան քուէ տուաւ Բարձրաշնորհ Ս. Պատրիարք Հօր և Վսեմ. Սիմոն Պէյի, որք իրենց պատկառելի միջնորդութեամբն այս շնորհը ձեռք բերելու պատ-ճառ եղան և ազգին ուսէն պարտուց բեռը թե-թևցուցին։

Յետոյ օրակարգին անցնելով՝ Քաղաքական ժո-ղովոյ հրաժարեալ վեց անդամոց տեղ նոր ընտ-րութեան ձեռնարկեց, և արդէն ընդունուած ցանկին մէջէն քուէից բացարձակ առաւելու-թեամբ Քաղաքական ժողովոյ անդամ ընտրուե-ցան հետեւեալ Մեծ. Անձինքը։

Աբրահամ	էֆէնտի	Հարենց
Խաչիկ	»	Ալեքսանդեան
Կարապետ	»	Գ. Փափազեան
Մկրտիչ	»	Եսայեան

(*) Անցեալ (այս ինքն Նոյեմբերի) թերթի մէջ սխալմամբ 4000 գրուած էր։

Վ.Հ. Հայրապետ և օրհնութեան և շնորհակալութեան կոնդակներ գրեց յիշեալ երկու բարերարաց։ Այս առթիւ կոնդակներ գրեց նա և Ս. Պատրիարք Գեր. Ներսէս Արքե-պիսկոպոսին և Վսեմ. Սիմոն Պէյ Մաքսուտեանին։

Արժան կհամարիմք յաւելուլ և զայս, զի Աբրահամ փա-շայն, յանցելումս մի գերեզմանատան խնդրոյ առթիւ, 1500 լիրայ ևս շնորհեց Ազգին։ Ն. Խ. Արտաշատայ։